Sortland kommune
postmottak@sortland.kommune.no

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
24/411	2024/79	Øyvind Arntzen, 936 62 343	15.03.2024

Nord Fiskarlags uttalelse til høring av akvakultursøknad – Kinnholmen – Sortland kommune

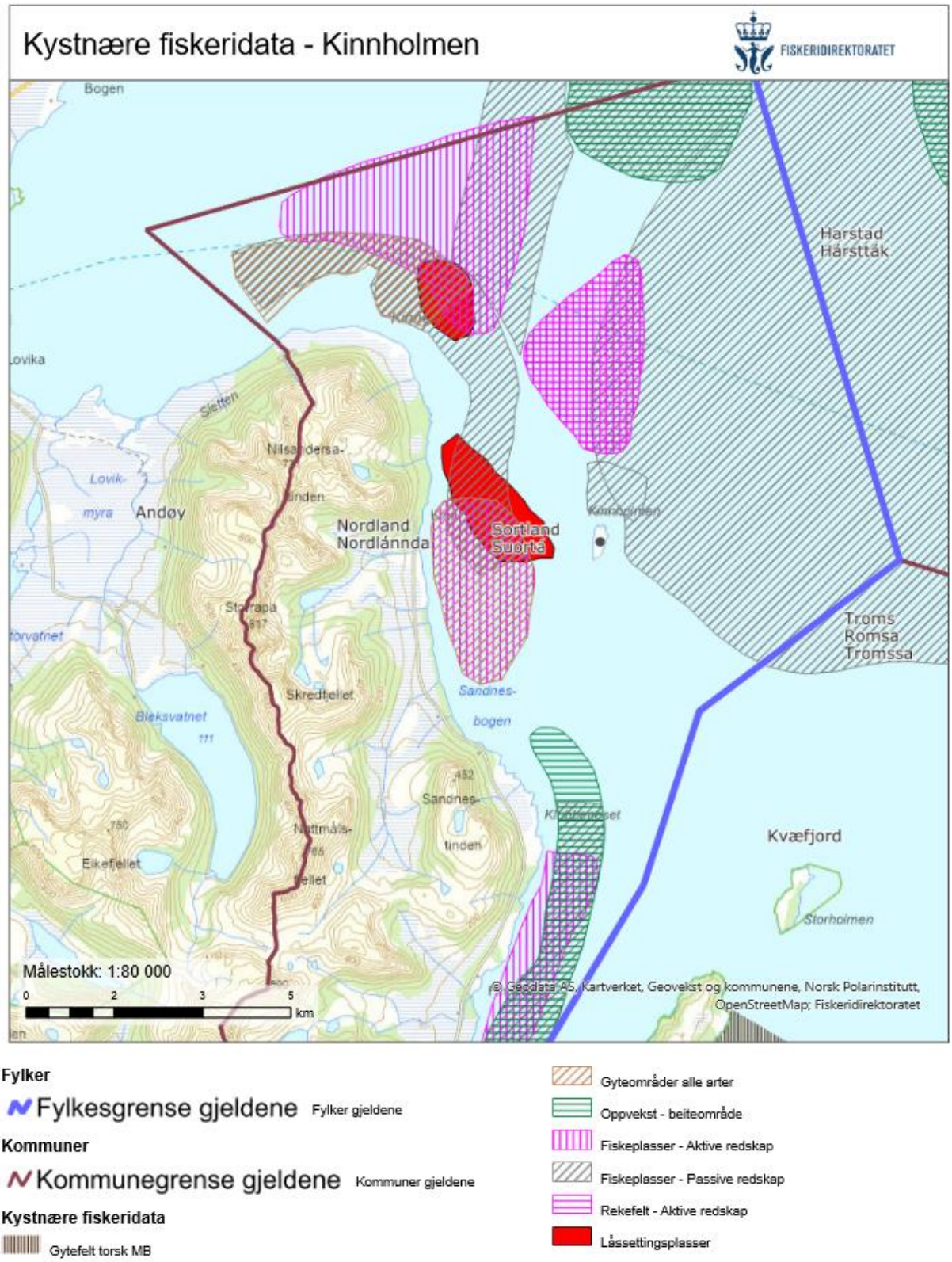
Nord Fiskarlag viser til høring av akvakultursøknad om etablering av ny akvakulturlokalitet på Kinnholmen i Sortland kommune. Det vises også til brev av 23.02.2024 hvor høringsfristen ble utsatt til 15.03.2024.

Nord Fiskarlag takker for at vi blir brukt som høringspart. Vårt syn på søknaden følger nedenfor.

1. Fiskeriinteresser i området

I umiddelbar nærhet til Kinnholmen er det kartlagt fiskeplasser og ressursgrunnlag for fiskeflåten.

Registrerte fiskeriinteresser illustreres i *figur 1* nedenfor.

Figur 1. Kartutsnitt fra Fiskeridirektoratets karttjeneste «Yggdrasil» som viser kystnære fiskeridata i området.

Vest, nordvest og sørvest for Kinnholmen er det:

1. to låssettingsplasser
2. en fiskeplass for passive redskap hvor det fiskes med settegarn etter torsk, sei, uer og rognkjeks
3. et gyteområde for alle arter herunder rødspette
4. en fiskeplass for aktive redskap som overlapper med gyteområdet som nevnt i strekpunktet ovenfor. Fiskeplassen benyttes til snurrevad/rundfisktrål/flyndretrålfiske etter rødspette.
5. en fiskeplass for passive redskap som delvis overlapper med gyteområdet og fiskeplassen som nevnt i pkt. 3 og 4 ovenfor.

Nord for Kinnholmen er det:

6. et rekefelt
7. en fiskeplass for passive redskap hvor det fiskes med settegarn etter uer
8. et beiteområde for breiflabb, sei og hyse

Nordøst og øst for Kinnholmen er det:

9. en større fiskeplass for passive redskap hvor det fiskes med garn etter torsk, sei og uer.

Sør for Kinnholmen er det:

10. et beiteområde for kveite, hyse, brosme, torsk og sei
11. en fiskeplass for aktive redskaper som delvis overlapper beiteområdet nevnt i pkt. 10 ovenfor. Her fiskes det med snurrevad/rundfisktrål/flyndre etter uspesifisert flyndrefisk.

Registrert fiskeriaktivitet illustreres nedenfor i *figur 2.*

Figur 2. Kartutsnitt fra Fiskeridirektoratets karttjeneste «Yggdrasil» som viser posisjonsdata fra fiskefartøy i området.

Det tas forbehold om at sporingsdataene ikke gir et komplett og rettvisende bilde av fiskeriaktiviteten i området, da det inntil nylig ikke har vært sporingsplikt for fartøy under hhv. 15 og 11 meter. Fiskeriaktivitetens reelle utstrekning kan følgelig kun avklares gjennom dialog med lokale fiskere.

2. Lokale fiskarlags høringssvar

Sortland Fiskarlag har uttalt følgende:

«…

> *Fiskeplassen vest og sørvest for Kinnholmen benyttes av fiskere fra Sortland Fiskarlag, Andøy Fiskarlag og fiskere fra andre kommuner. Særlig den minste kystfiskeflåten benytter området til fiske etter rødspette, kveite og breiflabb. De registrerte posisjonsdataene viser ikke et rettvisende bilde av reell bruk, da den minste kystflåten hittil ikke har hatt plikt til å installere sporingsutstyr på sine fartøy.*
>
> *Planlagte lokalitet vil fortrenge fiskerne fra store deler av fiskeplassen. Dette kan ikke aksepteres. Sortland Fiskarlag mener at lokalitetens plassering, størrelse og utstrekning må justeres slik at fiskeplassen ikke mistes.*
>
> *…»*

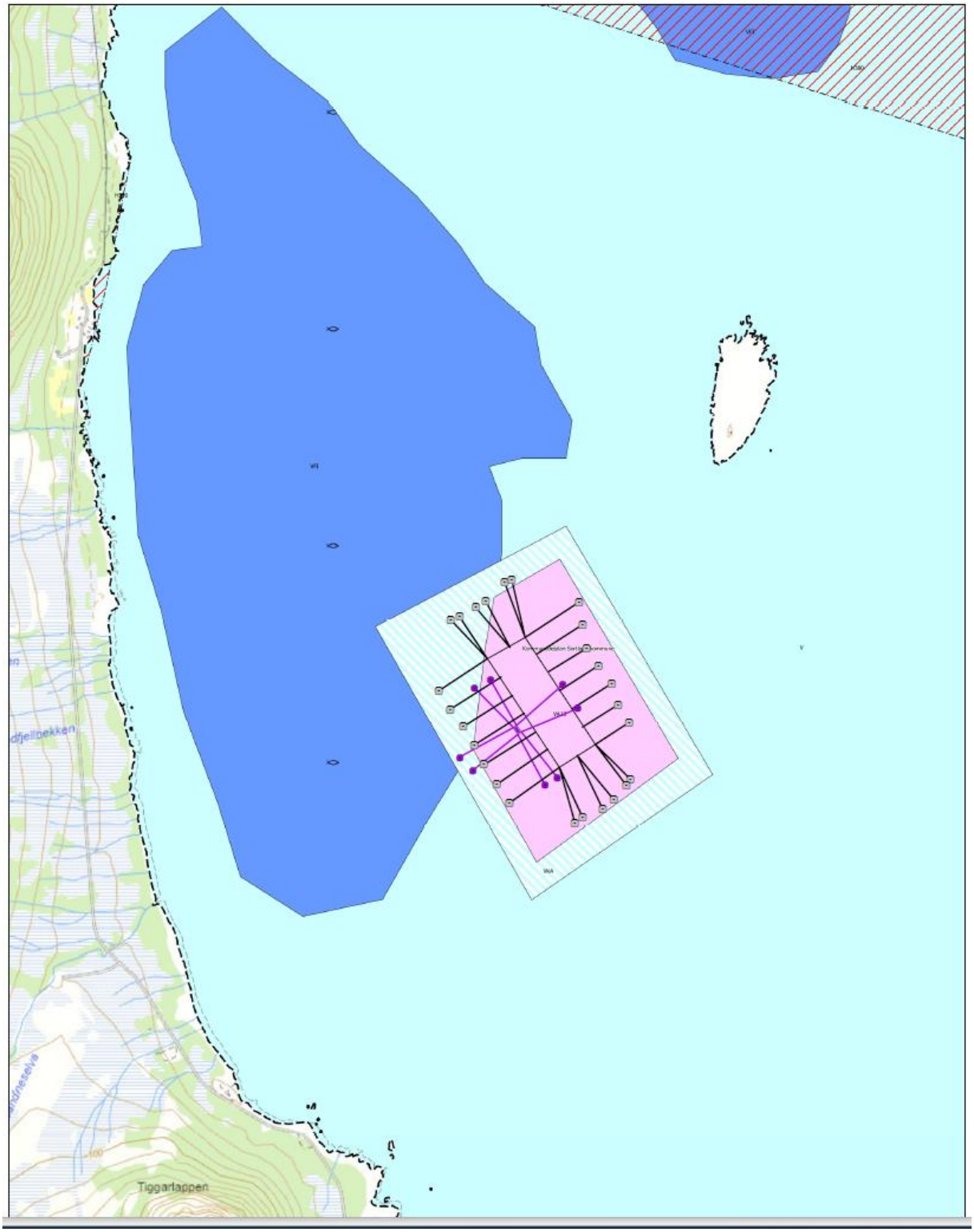
3. Merknader til søknaden

Akvakulturlokaliteten søkes etablert i areal avsatt til akvakultur i nylig vedtatte interkommunale kystsoneplan for Vesterålen.

I søknaden legges til grunn at det ikke er behov for konsekvensutredning. I vurderingen av behovet for konsekvensutredning legges følgende til grunn:

Figur 14	Gyteområder Gytefelt MB	Enkelte av anleggets og flåtens fortøyningsliner strekker seg inn i gyteområde. Da lokaliteten etter ny kommuneplan av 2023 ligger innenfor område satt av til akvakultur/kombinerte formål sjø og vassdrag vurderes det til at dette er hensyntatt.
Figur 15	Aktivt og passivt fiskeri	Enkelte av anleggets og flåtens fortøyningsliner strekker seg inn i område med fiskeri med aktive redskap. Da lokaliteten etter ny kommuneplan av 2023 ligger innenfor område satt av til akvakultur/kombinerte formål sjø og vassdrag vurderes det til at dette er hensyntatt. Det ligger en låssettingsplass 800 meter nord for anlegget.

Anlegget søkes utplassert slik:

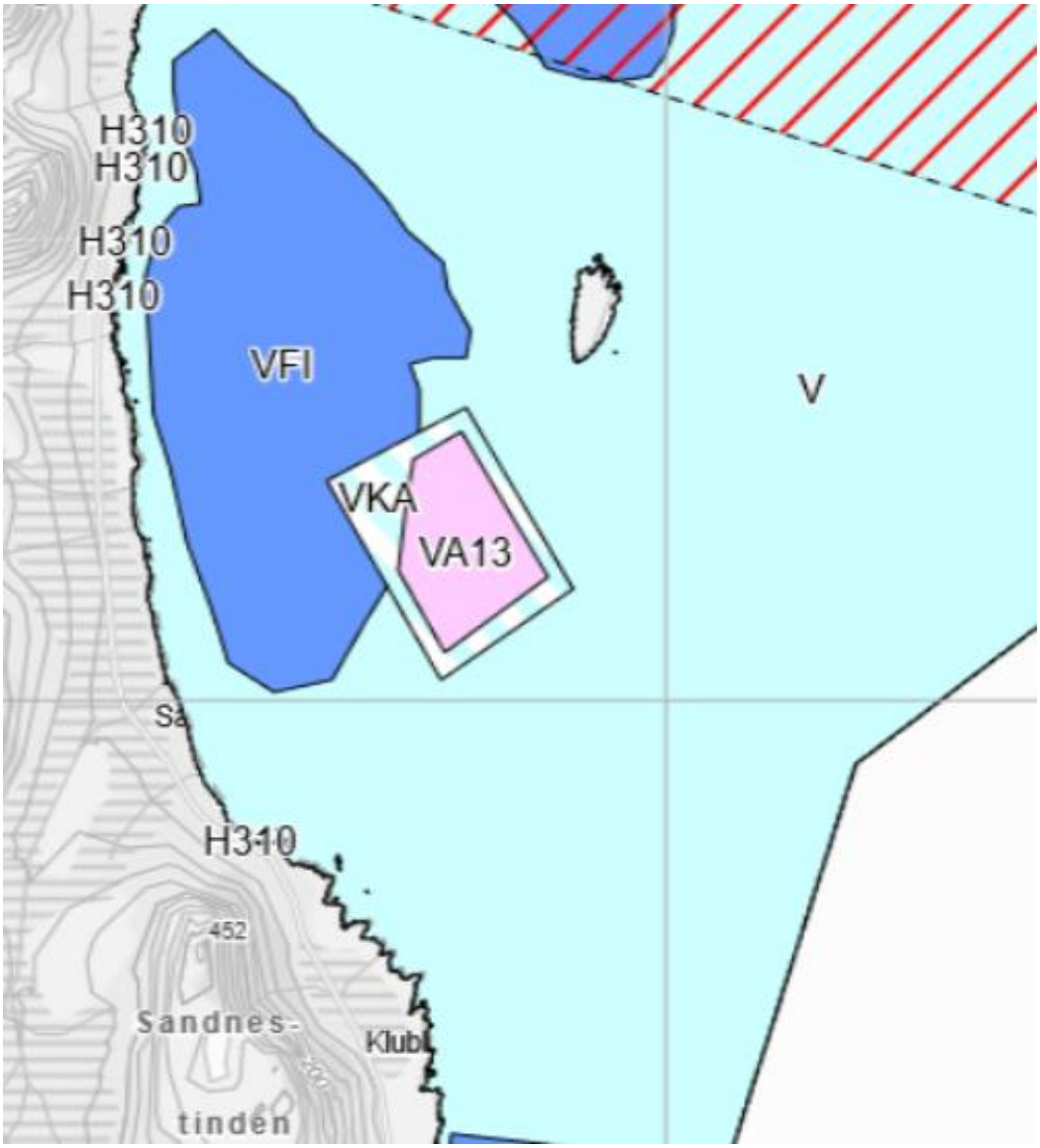

Figur 3: Omsøkte plassering av akvakulturlokalitet lagt over kystsoneplanens arealplankart.

Omsøkte plassering er i tråd med nylig vedtatte kystsoneplan.

4. Merknader til Kystsoneplanen

I arealplankartet til Kystsoneplanen er det tatt inn et fiskefelt «VFI» og et akvakulturområde «VA13» med eget areal avsatt til fortøyninger «VKA».

Figur 4. Arealplankart til kystsoneplanen for Sortland

Som arealplankartet tydelig illustrerer er kystsoneplanen utformet på en slik måte at akvakulturanlegget overlapper fiskefeltet.

I planbestemmelsene for arealbruksformålet fiske «VFI» er følgende bestemmelse inntatt:

«…

I fiskeområdene har fiske prioritet. § 11-11 nr. 3. Innenfor formål inngår avsatte områder for låssettingsplasser. …»

Følgende retningslinje er knyttet til bestemmelsen:

«…

SOSI 6300

Fiske er ikke begrenset av eller til disse områdene, men er en markering av prioritert arealbruk:

områder som ikke skal brukes til andre formål som fortrenger fiske. Fiske forvaltes av lov om forvaltning av viltlevende marine ressurser (havressursloven).

…»

I planbestemmelsene for arealbruksformålet akvakultur «VA» er følgende bestemmelser inntatt:

«…

Områder prioritert for akvakultur jf. PBL § 11-11, pkt. 7.

Følgende områder er forbeholdt oppdrett av alle arter jf. PBL § 11-11, pkt.

7.:

Sortland kommune

1870 – VA01 Djupvik og Litleøya

1870 – VA02 Innerbrokløysa

1870 – VA03 Holand

1870 – VA04 Hellfjorden

1870 – VA05 Daljorda

1870 – VA06 Trolløya SV

1870 – VA07 Kuneset

1870 – VA08 Hognfjorden

1870 - VA09 Reinsnesøya

1870 – VA10 Bremnesøya

1870 - VA11 Toften

1870 - VA12 Sandan SØ

1870 - VA13 Kinnholmen

Følgende gjelder for alle lokaliteter for akvakultur jf. PBL § 11-11, pkt. 3:

a) Hele anlegget, med fortøyninger, fôrflåte og evt. boliger på sjø skal ligge innenfor områder hvor det tillates akvakultur.

b) Fortøyninger må ikke hindre fri ferdsel for mindre fartøy mellom anlegget og land. Fortøyninger inn mot land skal minimum festes 2m under laveste lavvann. Fortøyninger i områder som er grunnere enn 25 m, skal minimum festes 2m under laveste lavvann.

…»

Følgende retningslinjer er knyttet til bestemmelsen:

«…

SOSI: 6400

For å ta områdene i bruk til akvakultur kreves tillatelse etter akvakulturloven, forurensingsloven og dyrevelferdsloven.

Andre aktiviteter kan skje fritt i området så lenge de ikke kommer i konflikt med planformålet.

Dersom det søkes lokalitetsavklaring for andre arter enn laks, må konsekvenser for aktuell art utredes.

Plassering av flytende del av akvakulturanlegg innenfor formålsområdet må ikke komme i konflikt med navigasjonsveiledning fra navigasjonsinstallasjoner i farvannet.

Forankringstau skal være nedsenket og festet på en slik måte at de ikke under noen omstendighet flyter opp til overflaten, eller kommer i konflikt med ferdselen i området.

Fortøyninger inn mot land skal festes 2 meter under laveste lavvann.

…»

Fiskeforbudssonen på 100 meter fra anleggets fysiske ytterpunkter jf. akvakulturdriftsforskriften § 18 er ikke medtatt i *figur 3 og 4* ovenfor. Følgelig er det uklart hvor stort areal akvakulturanlegget vil fortrenge fiskerne fra.

På bakgrunn av det ovennevnte finner Nord Fiskarlag at kystsoneplanen gir to arealbruksformål (fiske og akvakultur) samme prioritet i et overlappende sjøareal. Plankartet og bestemmelsene taler for at kystsoneplanen er ment å muliggjøre

sameksistens mellom fiske og akvakultur. Som nevnt ovenfor benyttes området i all hovedsak til fiske med aktive redskaper dvs. snurrevad og lignende redskaper. Slik akvakulturområdet er plassert «inn i» fiskefeltet lar ikke de to arealbruksformålene seg forene. Snurrevad eller tilsvarende redskaper vil ha betydelig risiko for at redskapet setter seg fast i akvakulturanleggets fortøyninger. Dersom akvakulturanlegget etableres som omsøkt, i tråd med kystsoneplanens plankart, vil derfor store deler av fiskefeltets sørlige del gå tapt.

Nord Fiskarlag mener at Kystsoneplanen på dette punkt er klart flertydig og fører med seg direkte motstrid mellom to like høyt vektede og prioriterte arealbruksformål. Intensjonen med planen er at fiskeri og akvakulturinteressene skal kunne sameksistere og at begge næringene skal kunne utøve sin næringsvirksomhet i det aktuelle areal. Som nevnt ovenfor vil det ikke være mulig å oppnå intensjonen med omsøkte plassering av anlegget.

Kart- og planforskriften av 26. juni 2009 § 9, sjette ledd slår fast at *«plankart skal vise innhold og rettslige virkning på en klar og entydig måte».*

Sivilombudsmannen har i sak 2012/1175 uttalt at ovennevnte bestemmelse også gjelder for planbestemmelser:

«…

> *Selv om et slikt krav ikke på samme måte er lov- eller forskriftsfestet for planbestemmelser, tilsier legalitetsprinsippet at innhold og rettsvirkning også for slike bestemmelser bør fremgå på en tilstrekkelig klar og entydig måte for å kunne hjemle inngrep i borgernes rettsstilling.*
>
> *…»*

Tilsvarende uttalelser er inntatt i Kommunal- og moderniseringsdepartementets reguleringsplanveileder av 10.9.2018 hvor det uttales at

«…

> *Planbeskrivelsen er et viktig grunnlag for å tolke hvordan plankart og bestemmelser skal forstås. Departementet vil understreke at både plankartet og bestemmelsene skal være så tydelige at planen kan forstås uten å måtte ta planbeskrivelsen til hjelp.*
>
> *…»*

Det følger av alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper at lovtekst skal tolkes objektivt. Det samme gjelder for arealplaner, da disse angir arealbruken i kommunens sjøarealer med juridisk bindende virkning. Legalitetsprinsippet gjelder fullt ut også ved fortolkning av regelverk vedtatt av kommunen.

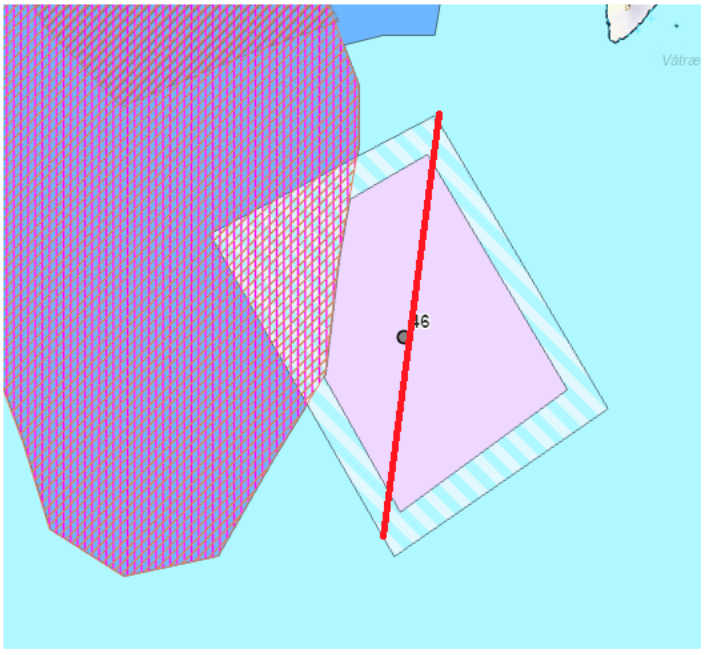
Nord Fiskarlags forgjenger, Nordland Fylkes Fiskarlag, ga i høringsuttalelse av 27.05.2022 uttrykk for de konsekvenser som er redegjort for ovenfor.

Uttalelsen lyder:

«…

Nytt arealformål for fiskeoppdrett sørvest av Kinnholmen

Det er foreslått et nytt område for oppdrett av fisk sørvest av Kinnholmen. Området overlapper med en fiskeplass for aktive redskaper, et snurrevadfelt der det fiskes rødspette som overlapper med gyteområde for samme art. I konsekvensutredningen er området vurdert å få middels konsekvens for fiskeri. Det er foreslått kutte området som overlapper med fiskeplassen, men heller avsette dette til fortøyninger. Fortøyninger i et aktivt fiskefelt er ikke forenelig med bruk av feltet. I tillegg til overflatearealet følger en fiskeforbudssone på 100 meter i alle retninger fra ytterpunktene til akvakulturanlegg. Nordland Fylkes Fiskarlag mener området slik det nå er foreslått vil komme i stor konflikt med fiskeplassen. Dersom det skal etableres oppdrett i nærheten må grensen for fortøyningsareal/ankerfestene legges i god avstand fra fiskeplassen. Det er i fiskeriregistreringene oppgitt å være svært mye strøm i området også, som kan gjøre det ekstra utfordrende å styre klar av fortøyninger ved utøvelse av denne type fiske. Nordland Fylkes Fiskarlag og Sortland Fiskarlag ber om at areal til fortøyninger ikke blir satt nærmere enn den røde streken tegnet inn, for at området ikke skal komme i konflikt med fiskeplassen.

…»

Uttalelsen viser at det allerede i 2022 ble gjort oppmerksom på følgene av foreslåtte utforming av kystsoneplanen, uten at dette ble tatt til følge. I lys av den motstrid som viser

seg ved praktiseringen av kystsoneplanens bestemmelser mener Nord Fiskarlag at saken ikke er *«så godt utredet som mulig» jf.* forvaltningsloven § 17.

På bakgrunn av det ovennevnte, og under hensyn til at kollisjon mellom fiskefeltet og akvakulturområdet med enkle grep kunne vært unngått gjennom å flytte akvakulturområdet tilstrekkelig langt unna i sørøstlig retning, mener Nord Fiskarlag at kystsoneplanens bestemmelser for Kinnholmen er ugyldig.

Nord Fiskarlag foreslår at forholdet repareres ved å flytte akvakulturlokaliteten tilstrekkelig langt i sørøstlig retning. Sortland kommune har hjemmel til å pålegge slik flytting i forbindelse med høring av akvakultursøknaden. Hjemmelen for dette er plan- og bygningsloven § 29-4. I Rundskriv fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet H-2015-8 uttales følgende:

«…

> ***2.1 Plan- og bygningsloven § 29-4 er en viktig styringshjemmel for kommunen***
>
> *Plan- og bygningsloven § 29-4 gir bygningsmyndighetene hjemmel til å styre bl.a. byggverkets plassering på tomta, herunder høydeplassering, og byggverkets høyde ved behandling av byggesøknader.*
>
> *Formålet bak plan- og bygningsloven § 29-4 er bl.a. brannvernhensyn og behovet for å sikre lys og luft mellom bygg og en viss avstand mellom nabobebyggelse, samt hensyn til terreng og omgivelsestilpasning. Kommunen skal anvende bestemmelsen slik at en oppnår en arealdisponering, som på en god måte ivaretar både utbyggers interesser og ønsker, offentlige interesser samt hensyn til naboer slik at de beholder/kan få tilsvarende kvaliteter. Bestemmelsen er dermed en viktig styringshjemmel for kommunene.*
>
> *…»*

Nord Fiskarlag mener at bestemmelsen har anvendelse i sjø, hvilket bekreftes i rundskrivet:

«…

> ***I sjø***
>
> Plan- og bygningsloven § 29-4 får også anvendelse på tiltak i sjøen, se for eksempel SOMB-2000-83 (2000 s 269) som gjaldt oppføring av en kombinert bølgebryter og fortøyningsfeste i sjøen. Selv om sjøområder ikke er tomt i vanlig forstand, må tiltakets plassering, høyde mv. kunne fastsettes innenfor det aktuelle området på tilsvarende måte som om tiltaket ble etablert på land.
>
> …»

5. Miljørisiko

Gytefelt, gyteområder, beiteområder og oppvekstområder er sårbare for sykdomsspredning og fôr som havner i økosystemet. Dette gjelder all form for fiskeoppdrett. Rekefelt er sårbare for bruk av avlusningsmidler. Nevnte miljørisikoer gjennomgås tematisk nedenfor.

5.1 Risiko for miljøpåvirkning som følge av tiltrekning av fisk til oppdrettsmerder

Forskning viser at åpne oppdrettsmerder tiltrekker seg villfisk. I oktober 2022, ble det publisert en forskningsartikkel hvor det ble funnet over 100 merket torsk (Gadus morhua) ved oppdrettsanlegg.[1] Samme forskning viste også at villfisken beveger seg mellom oppdrett og dermed gjentagende tiltrekning til oppdrettsmerder. I forskningen legges det spesielt vekt på at villfisk kan fungere som en vektor for sykdomsspredning mellom oppdrettsanlegg. I skrivende stund har vi ikke nok kunnskap knyttet til aggregering av villfisk rundt oppdrettsmerder og hvilke effekter dette kan ha på vilt bestander. Gytesuksess er avgjørende for å sikre neste års rekruttering inn til fiskebestander, faktorer som endret adferd og vandringsmønster som for eksempel ved tiltrekning av fisk til oppdrettsmerder vil ha innvirkning på gytesuksess.

5.2 Risiko for miljøpåvirkning som følge av fôr som slippes ut i sjøarealet

Våren 2023 ble det publisert forskning som viser til funn av terrestriske fettsyrer som stammer fra fôr i oppdrett av salmonider i lever, gonader og muskler i vill atlantisk torsk.[2] Lignende studie er også gjort på sei (*Pollachius virens*), hvor det ble funnet høye nivåer av terrestriske fettsyrer fra fôr også i denne arten. Ifølge forskningen kan opptak av terrestriske fettsyrer ha effekt på «fitness» til fisk, noe som også kan påvirke fiskens gytesuksess; mulighet til reprodusering og levedyktigheten til avkommet. Det beskrives i forskningsrapporten at det er uvisst i hvilket omfang vill atlantisk torsk får i seg terrestrisk fettsyre, og at det er nødvendig med videre forskning for å kartlegge effekten.

5.3 Risiko for miljøpåvirkning ved bruk av avlusningsmidler

Nyere fagfellevurdert forskning viser at avlusningsmidler kan skade eller ta livet av reker og andre krepsdyr opptil 39 km unna utslippspunkt.[3] Nyere effektstudier (gjennomført i laboratorium) av legemidler som benyttes til avlusning har vist at non-target arter

---

[1] Skjæraasen, J. E., Karlsen, Langangen, Meier, S., Dunlop, K. M., van der Meeren, T., Keeley, N. B., Myksvoll, M. S., Dahle, G., Moland, E., Nilsen, R., Schrøder, K. M. E., Bannister, R. J., & Olsen, E. M. (2022). Attraction of cod Gadus morhua from coastal spawning grounds to salmon farms. Aquaculture Environment Interactions, 14, 229–242. https://www.int-res.com/abstracts/aei/v14/p229-242/

[2] Meier, S., van der Meeren, T., Skjæraasen, J. E., Bannister, R. J., Rasinger, J. D., & Karlsen, Ø. (2023). Terrestrial fatty acids from feed oil in feed for farmed salmonids are transferred to the liver, gonads, and muscle of wild Atlantic cod (Gadus morhua). ICES Journal of Marine Science, 80(4), 1143–1154. https://academic.oup.com/icesjms/article/80/4/1143/7097698

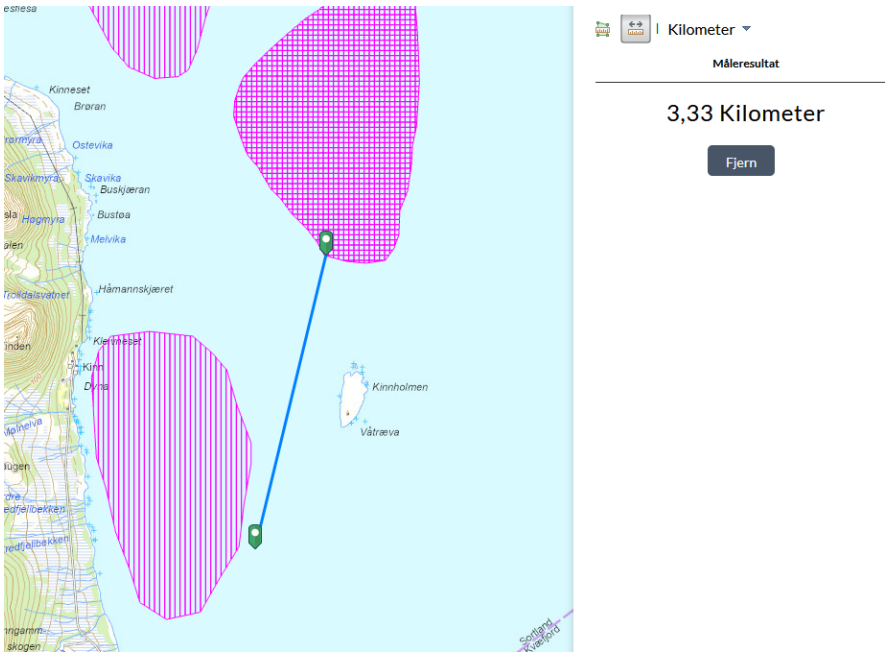
[3] Parsons, A. E., Escobar-Lux, R. H., Sævik, P. N., Samuelsen, O. B., & Agnalt, A. L. (2020). The impact of anti-sea lice pesticides, azamethiphos and deltamethrin, on European lobster (Homarus gammarus) larvae in the Norwegian marine environment. Environmental Pollution, 264, 114725. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0269749120302451?via%3Dihub

påvirkes av langt lavere konsentrasjoner av legemidlene enn det som brukes i selve lusebehandlingen.[4] Dødelig dose for reker og andre krepsdyr er 1000 ganger lavere enn det som behøves for å drepe lakselus.

Oppdrettsfisk behandles ofte via fôr tilsatt lusemiddel. Restfôr som inneholder legemidler synker til bunns og spres i miljøet. Krepsdyr og plankton er generelt mer følsom for legemiddel enn fisk. Forskning har også vist at bruk av avlusningsmiddel inne i fjorder vil ha større virkeområde og saktere oppløsningsrate enn ved bruk av avlusningsmiddel ved kyst.[5]

Nord Fiskarlag vil påpeke at for både hydrogenperoksid og deltametrin er det nå *sannsynliggjort* at utslipp av de aktuelle legemidler kan skade marine krepsdyr (reke, raudåte og hummer mv.) langt unna utslippspunktet. Skadelige konsentrasjoner kan spres i en radius på inntil 39 kvadratkilometer fra utslippspunktet. I de tilfeller der ekstra modellering på tidsaspekt er utført, er det også vist at legemidlene kan forbli lenge nok i miljøet til å påvirke krepsdyr, som for eksempel dypvannsreke.

Omsøkte lokalitet ligger ca. 3,3 kilometer unna rekefelt, se *figur 5* nedenfor.

Figur 5: Avstandsmåling fra lokaliteten til rekefeltet. Data er hentet fra Fiskeridirektoratets karttjeneste «Yggdrasil».

[4] Arnberg, M., Refseth, G. H., Allan, I. J., Benedetti, M., Regoli, F., Tassara, L., Sagerup, K., Drivdal, M., Nøst, O. A., Evenset, A., & Carlsson, P. (2023). Acute and Sublethal Effects of Deltamethrin Discharges from the Aquaculture Industry on Northern Shrimp (Pandalus borealis Krøyer, 1838): Dispersal Modeling and Field Investigations. Environmental Science and Technology, 57(9), 3602–3611. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36826516/

[5] Sævik, P. N., Agnalt, A. L., Samuelsen, O. B., & Myksvoll, M. (2022). Modelling chemical releases from fish farms: impact zones, dissolution time, and exposure probability. ICES Journal of Marine Science, 79(1), 22–33. https://academic.oup.com/icesjms/article/79/1/22/6453070

I lys av det ovennevnte er miljøeffekten av avlusningsmidler spesielt viktig å ta hensyn til i de områder der det er kartlagt rekefelt i nærheten av omsøkte akvakulturanlegg.

5.4 Miljørisiko oppsummering

Som nevnt i gjennomgangen ovenfor, er det stor risiko for vesentlig negative konsekvenser for miljø/naturmangfoldet/økosystemet og ville rekebestander ved bruk av avlusningsmidler.

For øvrig er det risiko for miljøpåvirkning som følge av tiltrekning av fisk til oppdrettsmerder og utslipp av forspill og fekalier til sjøarealet. Dette er en risiko som er vanskelig å kvantifisere og som følgelig bør konsekvensutredes.

6. Akvakulturlokalitetens reelle arealbeslag og påregnelige konsekvenser for miljøet må konsekvensutredes

**De deler av dette kapittelet som omhandler arealbruk og fortrenging fra fiskeplass for aktive redskaper kan frafalles dersom Sortland kommune forut for sin høringsuttalelse til akvakultursøknaden reparerer sameksistenskonflikten ved å flytte anlegget tilstrekkelig langt sørøst for omsøkte lokasjon.*

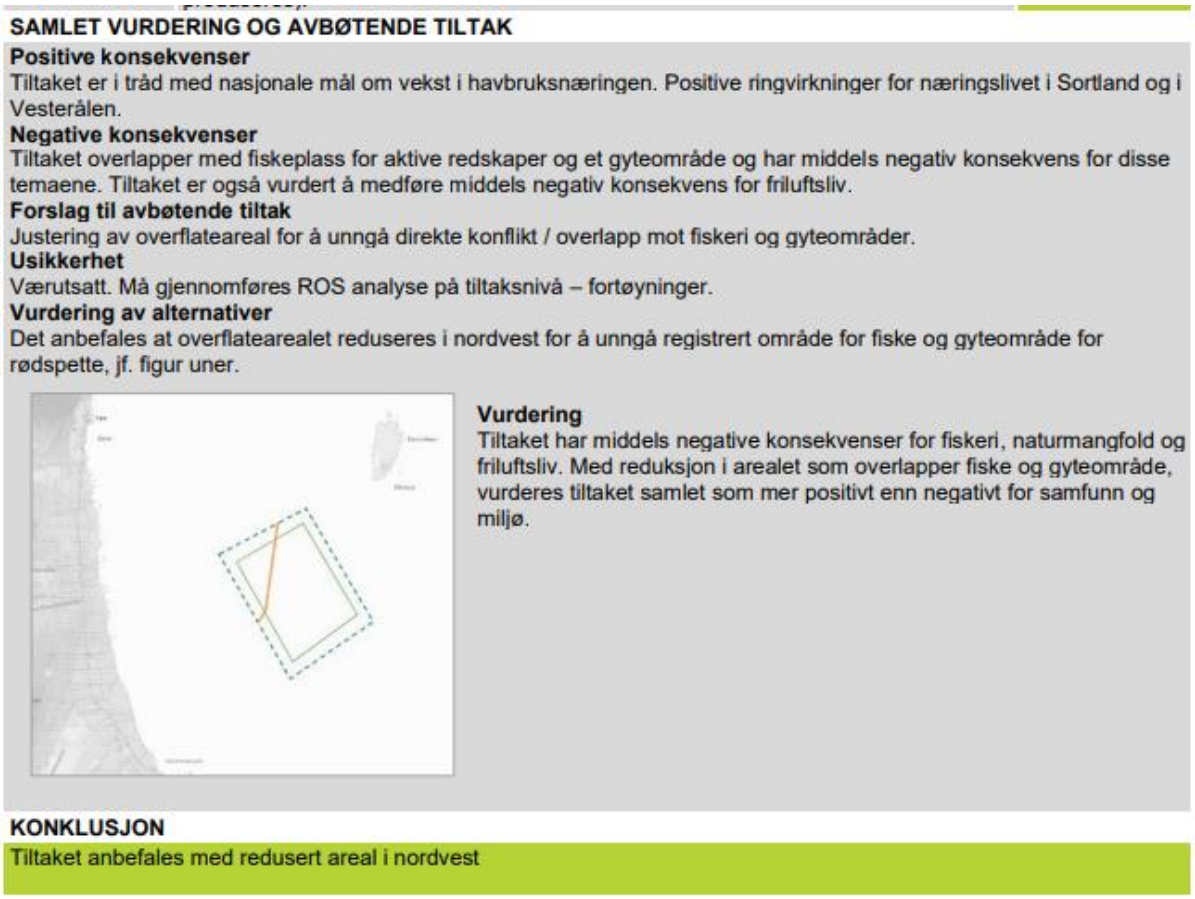
Forskrift om konsekvensutredning (FOR 2017-06-21-854) gjelder for planer og tiltak etter lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven – pbl.).

Ved søknad om tillatelse til akvakultur skal det gjøres en vurdering av om tiltaket krever konsekvensutredning. Tiltakshaver skal selv allerede i søknaden vurdere om tiltaket *«kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn»*, jf. forskrift om konsekvensutredning § 10 første ledd. Kriteriene er listet opp i bestemmelsen. Det skal blant annet ses hen til tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene.

I henhold til formuleringen *«kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn»,* er det tilstrekkelig at det eksisterer et potensiale for at tiltaket medfører vesentlige konsekvenser for miljø eller samfunn. For å bedømme om et tiltak potensielt kan ha slike konsekvenser, kreves det en konkret vurdering basert på de kriteriene som er fastsatt i bestemmelsen.

Nord Fiskarlag registrerer at egenvurderingen av behovet for konsekvensutredning legger til grunn at fiskeplassen er hensyntatt ved vedtakelse av kystsoneplanen. Av denne grunn konsekvensutredes ikke forholdet mellom akvakulturlokaliteten og fiskeplassen. Som redegjort for ovenfor er ikke konsekvensene for utøvelsen av fiske med aktive redskaper tilstrekkelig utredet. Når kystsoneplanen da i ettertid viser seg å inneholde flertydige og motstridende bestemmelser hva angår sameksistens mellom fiskeri og akvakultur på Kinnholmen, mener Nord Fiskarlag at dette taler for å konsekvensutrede tematikken nærmere i forbindelse med behandlingen av akvakultursøknaden. Heller ikke miljøkonsekvensene ved utslipp av avlusningsmidler nært et rekefelt (ca. 3,3 kilometer unna) er utredet. At det kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn dersom fiskere

mister tilgang til gode fiskeplasser eller rekefelt reduseres eller utryddes er hevet over enhver tvil. De avbøtende tiltak som foreslås i konsekvensutredningen til Kystsoneplanen viser seg dermed å ikke være tilstrekkelige, da de ikke er egnet til å avbøte de påregnelige negative konsekvenser av tiltaket. Utklipp fra konsekvensutredning av Kinnholmen, som ble gjort i forbindelse med utforming av kystsoneplanen, fremgår av *figur 6* nedenfor:

SAMLET VURDERING OG AVBØTENDE TILTAK

Positive konsekvenser
Tiltaket er i tråd med nasjonale mål om vekst i havbruksnæringen. Positive ringvirkninger for næringslivet i Sortland og i Vesterålen.

Negative konsekvenser
Tiltaket overlapper med fiskeplass for aktive redskaper og et gyteområde og har middels negativ konsekvens for disse temaene. Tiltaket er også vurdert å medføre middels negativ konsekvens for friluftsliv.

Forslag til avbøtende tiltak
Justering av overflateareal for å unngå direkte konflikt / overlapp mot fiskeri og gyteområder.

Usikkerhet
Værutsatt. Må gjennomføres ROS analyse på tiltaksnivå – fortøyninger.

Vurdering av alternativer
Det anbefales at overflatearealet reduseres i nordvest for å unngå registrert område for fiske og gyteområde for rødspette, jf. figur uner.

Vurdering
Tiltaket har middels negative konsekvenser for fiskeri, naturmangfold og friluftsliv. Med reduksjon i arealet som overlapper fiske og gyteområde, vurderes tiltaket samlet som mer positivt enn negativt for samfunn og miljø.

KONKLUSJON
Tiltaket anbefales med redusert areal i nordvest

Figur 6. Utklipp fra konsekvensutredning av akvakulturlokalitet Kinnholmen. Konsekvensutredningen er en del av plandokumentene til kystsoneplanen.

Nord Fiskarlag er uenig i klassifiseringen av tiltakets konsekvenser som «middels negative» slik det gjøres i konsekvensutredningen til Kystsoneplanen for Sortland, se *figur 6* ovenfor. Når plasseringen av lokaliteten kan medføre at snurrevad går seg fast i fortøyninger og at fiskere mister tilgang til en god fiskeplass, må konsekvensene karakteriseres som «stor negativ konsekvens». Det beste, og eneste hensiktsmessige, avbøtende tiltak på Kinnholmen er å flytte lokaliteten tilstrekkelig langt unna fiskeplassen slik at overlapp mellom fiske og akvakultur unngås.

Nord Fiskarlag finner det sannsynlig at bruk av avlusningsmidler vil skade det nærliggende rekefeltet. Dersom reker, rekeyngel, krepsedyr eller andre organismer lenger ned i verdikjeden blir skadet eller utryddet i området vil det få vesentlige negative konsekvenser for fiskeriene i området. Dersom anlegget plasseres som omsøkt vil det også medføre fortrenging i form av at fiskerne mister en god fiskeplass, og på den måten mister muligheten til å utøve fisket.

Nord Fiskarlag konkluderer følgelig med at vilkåret *«kan få vesentlige virkninger etter § 10»* jf. forskrift om konsekvensutredninger § 8 er oppfylt og at det foreligger krav om konsekvensutredning. I lys av det ovennevnte skal det også tilføyes at søknaden ikke kan sies å ha godtgjort at det er *«miljømessig forsvarlig»* å gi tillatelse til akvakultur jf. lov om akvakultur § 6 bokstav a) jf. laksetildelingsforskriften § 8-3 a).

Under henvisning til det ovennevnte anmoder Nord Fiskarlag om at akvakulturmyndigheten, før saken tas til behandling, krever konsekvensutredning av:

1. omsøkte lokalitet/anleggsutformings reelle arealbeslag inkl. fiskeforbudssone og fortøyninger, og
2. bruk av lusemidlers påregnelige konsekvenser for nærliggende rekefelt.

Videre anmodes akvakulturmyndigheten om å nøye vurdere den totale belastningen akvakultur området er i stand til å tåle, for å sikre en bærekraftig forvaltning og for å bevare våre viktige marine økosystemer og ville fiske- og rekebestander.

7. Nord Fiskarlags vurdering og konklusjon

Nord Fiskarlag ser at omsøkte plassering av anlegget, med tilhørende arealbeslag, er til direkte fortrengsel for utøvelsen av fisket på kartlagte fiskeplass for fiske med aktive redskaper.

På bakgrunn av de forhold som det redegjøres for i dette brev mener Nord Fiskarlag at lokaliteten må flyttes tilstrekkelig langt unna fiskeplassen i sørøstlig retning. Gjøres ikke det mener Nord Fiskarlag at søknaden skal avslås da den direkte fortrenger eksisterende næringsvirksomhet.

I miljømessig forstand mener Nord Fiskarlag at en eventuell tillatelse må underlegges betryggende avbøtende vilkår som egner seg til å unngå skade på miljøet, naturmangfoldet og fiske- og rekebestandene i området. Nord Fiskarlag mener at følgende vilkår må stilles for etablering av akvakulturanlegg på lokalitet Kinnholmen:

- forbud mot bruk av og utslipp av avlusningsmidler nært rekefelt (dvs. innenfor en radius av maksimalt 39 kvadratkilometer etter nærmere vurderinger og dokumentasjon av relevante forhold).
- fremleggelse av og godkjenning av risikovurdering i henhold til akvakulturdriftsforskriften §§ 15, 15a, 15b og 15c samt avlusningsplan som viser hvor eventuelle avlusingsbehandlinger skal foregå og hvor vann med avlusningsmidler skal slippes ut. Lokasjonen for utslipp må være tilstrekkelig langt unna rekefelt. Utslipp må kun tillates utført på egnede lokasjoner i trygg avstand fra rekefeltene og i tidsrom med ideelle strømforhold. Avlusningsplanen må fremlegges for godkjenning av relevante myndigheter og underlegges betryggende og hensiktsmessig kontroll og tilsyn.
- krav om bruk av lukkede merder, nedsenkede merder, luseskjørt eller annen merdteknologi som reduserer behovet for bruk av avlusningsmidler og reduserer risiko for rømming.

8. Avsluttende merknader

Nord Fiskarlag ber om å få oversendt det vedtak som blir fattet av Sortland kommune og akvakulturmyndigheten. Likeledes ber vi om å bli underrettet, som høringspart, dersom nye eller endrede søknader eller dispensasjonssøknader kommer til akvakulturmyndigheten eller kommunen. Forutsatt at sameksistenskonflikt mellom fiske og akvakulturanlegget unngås vil ikke Nord Fiskarlag motsette seg at lokaliteten flyttes og at planavklaringen gjøres per dispensasjon fra kystsoneplanen.

Nord Fiskarlag deltar gjerne i møte for å drøfte hvordan lokaliteten kan plasseres og utformes for å unngå sameksistenskonflikt med fiskeriinteressene i området.

På generelt grunnlag ber Nord Fiskarlag om å bli involvert som høringspart tidlig i fremtidige høringsprosesser som berører kystnære sjøarealer. Sammen med Fiskebåt, Sør-Norges Fiskarlag og Norges Fiskarlag, representerer Nord Fiskarlag en betydelig andel av den norske fiskeflåten og de kystnære fiskeriinteresser. Det er viktig at vi blir aktivt inkludert i høringsprosessene for å kunne ivareta den norske fiskeflåten sine interesser sammen med de nevnte organisasjonene og Fiskeridirektoratet. Vår fagkompetanse og sektorkunnskap utgjør en verdifull ressurs for offentlige forvaltningsorganer, og vi er med på å sikre at sakene blir tilstrekkelig opplyst i tråd med forvaltningsloven § 17 og kravene i kommuneloven § 13-1 tredje ledd. Dette samarbeidet er avgjørende for å sikre at saker som angår vårt felles naturmangfold og ressursgrunnlag avgjøres etter best tilgjengelige kunnskap.

Beste hilsen

Nord Fiskarlag

Hanne Fagertun

Daglig leder

Øyvind Arntzen

Seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.

Kopi til:

Sortland Fiskarlag

Andøy Fiskarlag

Fiskeridirektoratet

Nordland Fylkeskommune